

Alþingi
Erindi nr. **D 137/809**
komudagur 2.10.2009

Nefndasvið Alþingis
Sjávarútvegs- og landbúnaðarnefnd
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík

Reykjavík, 30. september 2009

Efni: Umsögn um Frumvarp til laga, (“Matvælafrumvarp”) um breytingar á ýmsum lögum vegna endurskoðunar á undanþágum frá I. kafla I. viðauka við EES - samninginn og innleiðingar á reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 178/2002 frá 28. janúar 2002 auk afleiddra gerða. Þskj. 241 – 147. mál.

Félagið “Beint frá býli” hefur fengið framangreint frumvarp til umsagnar. Á fundi sínum hinn 24. september sl. fjallaði stjórn félagsins “Beint frá býli” um frumvarpið. Eftirfarandi texti er umsögn stjórnar BFB um “Matvælafrumvarpið” ásamt síðari breytingartillögum við það.

Mikilvægt er að innflutningur á hráu kjöti verði ekki leyfður. Einnig telur félagið að innflutningur á unnum kjötvörum þurfi að hlíta ströngum reglum. Þótt núverandi tillögur banni innflutning á hráu kjöti, þá þarf einnig að banna innflutning á hráum eggjum og ógerilsneiddum eggjamassa, sem og ósótthreinsuðum skinnum og húðum. Þá ber að hindra allan innflutning á jarðvegi/gróðurmold, en lágmarksskilyrði er að slíkar vörur séu sótthreinsaðar.

Með afnámi tolla o.fl., þá er nokkuð ljóst að innfluttar kjötvörur munu leiða til lækkunar verðs á þessum vörum. Ofangreindir þættir munu því auka samkeppni á innlendum markaði og leiða til lækkunar á innlendum samkeppnisvörum. Þetta getur/mun hafa neikvæð áhrif á innlenda framleiðslu, þ.á.m. á vörur beint frá býli.

Þá er óljóst hvað áhrif það hefur á smáframleiðendur hérlendis, eins og t.d. þá sem framleiða undir merkjum beint frá býli, ef sláturhúsum, kjötvinnslum og mjólkurbúum fækkar enn frekar eins og spáð er með aukinni samkeppni erlendis frá.

Kostnaður við að framfylgja reglum og eftirlit hvers konar skiptir miklu fyrir smáframleiðendur. Hætta er á að með nýrri löggjöf verði þessi þáttur síst minni en áður, jafnvel meiri, en upplýsingar um það liggja ekki nægjanlega vel fyrir. Tryggja verður að kostnaður smáframleiðenda við eftirlit hvers konar verði viðráðanlegur. Einnig er mikilvægt að smáframleiðendur, eins og aðrir bændur, eigi tryggan aðgang að sérfræðipjónustu dýralækna og annarra sérfræðinga án aukins kostnaðar.

Í Evrópu eru gamlar hefðir fyrir framleiðslu á vörum úr ógerilsneiddri mjólk og slíkt tíðkast þrátt fyrir gildandi matvælalöggjöf hjá Evrópusambandinu. Mikilvægt er að

loka engum leiðum hérlendis í þessum efnum, því á þessu sviði kunna að leynast nýjir möguleikar fyrir íslenska smáframleiðendur.

Í sumum landa Evrópu er – þrátt fyrir gildandi reglur – hefð fyrir rekstri lítilla sláturhúsa (færanleg sláturhús þekkjast einnig) og hvortveggja gengur vel að sögn. Mikilvægt er að ný matvælalöggjöf auðveldi slíka starfsemi, því ókannaðir möguleikar gætu verið þar til staðar fyrir ýmiss konar smárekstur og úrvinnslu matvæla.

Í mörgum löndum Evrópu á sér stað umtalsverð og fjölbreytt framleiðsla matvæla á bændabýlum (Beint frá býli) og í minni fyrirtækjum í samvinnu við bændur. Ef ný matvælalöggjöf auðveldar slíkt þá eru þarna nýjir möguleikar sem ber að fagna.

Beint frá býli leggur áherslu á að í nýrri matvælalöggjöf verði gert mögulegt (með sérákvæði) að heimila það að hér verði framleiddar og markaðssettar séríslenskar vörur sem uppfylla íslenska gæðastaðla þótt heildarlöggjöf kunni að takmarka slíkt. Möguleikar íslenskra smáframleiðenda eru miklir á þessu sviði þótt aðeins sé miðað við staðbundna/svæðisbundna framleiðslu og sölu heima í héraði. Lögin þurfa að gefa svigrúm á þessu sviði.

Þá skiptir máli hvort það verður að veruleika að sk. frumframleiðsla verði skilgreind frá annarri framleiðslu og hvort nýttar verði reglur ESB um frumframleiðslu. Náist þetta þá getur það orðið framleiðslu Beint frá býli til framdráttar.

Virðingarfyllst,
f.h. stjórnar Beint frá býli

Arni Snæbjörnsson,
verkefnisstjóri BFB